

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1998/1 (Siyasî Parti-İhtar)

Karar Sayısı:1998/1

Karar Günü:16.6.1998

R.G. Tarih-Sayı:24.06.1998-23382

İHTAR İSTEMİNDE BULUNAN : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

İHTAR İSTEMİNİN KONUSU : Türkiye Sultan Partisi'nin 1996 yılı kesinhesabında, Anayasa Mahkemesi kararıyla saptanan eksikliklerin tamamlanarak, Yasa'ya aykırılığın giderilmesi için, 2820 sayılı Yasa'nın 104. maddesi uyarınca ihtar kararı verilmesi istemidir.

I- İHTAR İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 9.6.1998 günlü, SP.85 Hz. 1998/143 sayılı ihtar başvurusunun gerekçe bölümü şöyledir :

"Bilindiği gibi 2820 sayılı Siyasî Partiler Yasası'nın 73. maddesinin üçüncü fıkrasına göre, "parti merkezi ve bağlı ilçeleri de kapsamak üzere iller teşkilatı her bütçe yılını izleyen Nisan ayı sonuna kadar bir evvelki yıla ait uygulama sonuçlarını gösteren kesinhesaplarını hazırlarlar. İller teşkilatından gönderilenler ve parti merkezine ait olan kesinhesaplar, merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanır ve birleştirilir." 74. maddeye göre de, "siyasi partilerin genel başkanları, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesinhesaplarının onaylı birer örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığına vermek zorundadırlar."

Aynı Yasa'nın 104. maddesinde ise "Bir siyasî partinin bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddeler hükümleri dışında kalan emredici hükümleri ile diğer kanunların siyasî partilerle ilgili emredici hükümlerine aykırılık halinde bulunması sebebiyle o parti aleyhine Anayasa Mahkemesine Cumhuriyet Başsavcılığınca resen yazı ile başvurulur." hükmü öngörülmüştür.

Türkiye Sultan Partisi'nin 1996 yılı kesinhesap cetvellerinin incelenmesinde;

"2820 sayılı Yasa'nın 73. maddesi uyarınca Merkez Karar ve Yönetim Kurulunca incelenerek karara bağlanması gereken kesinhesabın, Başkanlık Divanınca onaylandığı anlaşılmıştır.

Parti Tüzüğü'nün 74. maddesine göre kesinhesapların incelenerek onaylandığına ilişkin Merkez Yönetim Kurulu kararının gönderilmesi için Parti'ye Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca kararın tebliğ tarihinden itibaren 30 gün süre verilmesine,

Bu konuda gerekli bildirim yapılmasına..." dair Anayasa Mahkemesi'nin 21.11.1997 günlü kararının Cumhuriyet Başsavcılığımıza intikal etmesi üzerine, Başsavcılığımızca ilgili karar adı geçen Parti'ye 13.12.1997 günü usulen tebliğ edilmiştir.

Aradan geçen uzun süreye rağmen Yasa'ya aykırılığın giderilmediği, bu husustaki Merkez Karar ve Yönetim Kurulu kararının Cumhuriyet Başsavcılığımıza veya doğrudan Anayasa Mahkemesi'ne verilmediği anlaşılmıştır.

Esas Sayısı:1998/1 (Siyasî Parti-İhtar)

Karar Sayısı:1998/1

Sonuç ve İstem : Davalı siyasi partinin 1996 yılı kesinhesabının Yasa'ya uygun biçimde verilmesi, eksik belgelerin tamamlanarak Yasa'ya aykırılığın giderilmesi için anılan Yasa'nın 104. maddesi uyarınca ihtar kararı verilmesi arz ve talep olunur."

II- ESASIN İNCELENMESİ

Türkiye Sultan Partisi'nin, kesinhesap cetveli 30.6.1997 gününde başkanlık divanınca onaylanarak Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na verilmiştir.

2820 sayılı Yasa'nın 74. maddesine göre, siyasî partilerin genel başkanları, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesinhesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller teşkilatının kesinhesaplarının onaylı birer örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesi'ne ve bilgi için de Cumhuriyet Başsavcılığı'na vermek zorundadırlar.

Siyasî Partiler Yasası'nın 73. maddesi, iller teşkilatından gönderilen kesinhesaplarla, parti merkezine ait olan kesinhesapların, merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanacağını öngörmektedir.

Türkiye Sultan Partisi tüzüğü'nün 74. maddesinin 1. bendinde, "ilçeleri de kapsamak üzere il teşkilatınca gönderilen bütçe ve kesinhesaplarla genel merkez bütçe ve kesinhesabını süresi içinde inceleyip karara bağlamak" görevi, merkez yönetim kuruluna verilmiştir. Tüzüğü'nün 70. maddesinde bahsi geçen başkanlık divanına böyle bir görev verilmemiştir.

Parti tüzüğü'nün 71. ve 73. maddelerinde merkez yönetim kurulunun, büyük kongrece seçilecek 15 asıl ve 6 yedek üyeden oluşacağı belirtilmiştir. Siyasî Partiler Yasası'nın 14. maddesi, büyük kongre ilk toplantısını yapıncaya kadar bu kongrenin yetkilerini kurucular kurulunun kullanacağını öngörmektedir. Parti tüzüğü'nün 117. maddesinde, kurucuların ilk toplantıda, kendi aralarından büyük kongreye kadar parti genel başkanını ve diğer organları seçerek işbölümü yapacakları belirtilmiştir.

Tüm bu kurallar gözönüne alındığında, kesinhesapları onaylayacak organın, kuruluş aşamasında kurucular kurulu, sonraki aşamada ise büyük kongrece seçilmiş olan merkez yönetim kurulu olduğu anlaşılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, Türkiye Sultan Partisi'nin 1996 yılı kesinhesap cetvellerinin incelendiği, 21.11.1997 günlü toplantısında; 2820 sayılı Yasa'nın 73. maddesi uyarınca, merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanması gereken kesinhesabın, Başkanlık Divanı'nca onaylandığının anlaşıldığını; bu nedenle, Parti tüzüğü'nün 74. maddesine göre, kesinhesapların incelenerek onaylandığına ilişkin merkez yönetim kurulu kararının gönderilmesi için Parti'ye Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca kararın tebliğ tarihinden itibaren 30 gün süre verilmesine, bu konuda gerekli bildirim yapılması için, karar örneğinin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmesine, Oybirliğiyle karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin 21.11.1997 günlü kararının, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na intikal etmesi üzerine, Başsavcılık ilgili kararı Türkiye Sultan Partisi'nin 13.12.1997 günü tebliğ etmiştir. Aradan uzun bir zaman geçmesine karşın, Yasa'ya aykırılığın giderilmediği ve merkez karar ve yönetim kurulu kararının Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na veya Anayasa Mahkemesi'ne verilmediği anlaşılmıştır.

Siyasî Partiler Yasası'nın 104. maddesinde, "Bir siyasî partinin, bu kanunun dördüncü kısmında yer alan maddeler hükümleri dışında kalan emredici hükümleri ile diğer kanunların

Esas Sayısı:1998/1 (Siyasî Parti-İhtar)

Karar Sayısı:1998/1

siyasî partilerle ilgili emredici hükümlerine aykırılık halinde bulunması sebebiyle, o parti aleyhine Anayasa Mahkemesine Cumhuriyet Başsavcılığınca resen yazıyla başvurulur.

Anayasa Mahkemesi, söz konusu hükümlere aykırılık görürse bu aykırılığın giderilmesi için ilgili siyasî parti hakkında ihtar kararı verir. Bu karar, o siyasî parti genel başkanlığına yazılı olarak bildirilir..." denilmiştir.

Bu nedenlerle, Anayasa Mahkemesi kararında da saptandığı gibi, 2820 sayılı Yasa'nın 73. ve 74. maddeleri uyarınca merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanması gereken kesinhesabı başkanlık divanınca onaylanmış bulunan Türkiye Sultan Partisi'ne, 1996 yılı kesinhesabını Yasa'ya uygun hale getirmesi için, 2820 sayılı Yasa'nın 104. maddesi uyarınca ihtar kararı verilmesi gerekir.

III- SONUÇ

A- 1996 yılı kesinhesabını, 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 73. ve 74. maddelerine uygun olarak vermeyen Türkiye Sultan Partisi'ne, kararın tebliğ tarihinden itibaren altı ay içinde eksikliği gidermesi için aynı Yasa'nın 104. maddesi gereğince İHTARDA BULUNULMASINA,

B- Karar örneğinin, gereği için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmesine, 16.6.1998 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
Ahmet Necdet SEZER	Samia AKBULUT	Haşim KILIÇ
Üye	Üye	Üye
Mustafa BUMİN	Sacit ADALI	Ali HÜNER
Üye	Üye	Üye
Lütfi F. TUNCEL	Mustafa YAKUPOĞLU	Nurettin TURAN
Üye		Üye
Fulya KANTARCIOĞLU		Mahir Can ILICAK